

Výroční zpráva o hospodaření příspěvkové organizace Hřbitovy města Olomouce v roce 2002

Název organizace: Hřbitovy města Olomouce
Adresa: tř. Míru 104, 779 00 Olomouc
Telfax: 585 413 703
E-mail: necropolis.olomouc@quick.cz
www: <http://web.quick.cz/necropolis.olomouc>

Vedení organizace: Ing. Igor Kleiner ředitel
Emilie Kučerová zástupce ředitele

Hřbitovy města Olomouce (HmO) jsou příspěvkovou organizací zřízenou **statutárním městem Olomoucí**, majitelem většiny hřbitovních pozemků, za účelem správy všech olomouckých hřbitovů (Neředín, Nová Ulice, Nedvězí, Slavonín, Nové Sady, Holice, Hodolany, Chválkovice, Svatý Kopeček, Černovír a Chomoutov) o ploše 22,5 ha a za účelem poskytování vybraných služeb v oblasti pohřebnictví. Do země nelze pohřbívat na hřbitovech Hodolany, Černovír a Chomoutov.

Statutární město Olomouc v roce 2002 uvolnilo HmO na provoz a investice částku ve výši 2.200 tis. Kč.

Od 1. 1. 1998 platí nový ceník poplatků za pietní místa, o kterém jsem informoval Radu města Olomouce na jednání 16.12.1997. Podstatné zvýšení cen je dáno jednak novou metodikou výpočtu, která snížila neopodstatněný nepřiměřený cenový rozdíl mezi malými, středními a velkými místy, jednak zpoplatňováním dosud bezplatných nebo jen částečně hrazených služeb, samozřejmě i možnostmi rozpočtu města. Sjednáním užívacího práva se začleňujeme do skupiny, která by měla být schopná nést veškeré provozní i přímé investiční náklady údržby, a příspěvek města brala jako doplňkový pouze pomáhající zkrášlit místa, která neodmyslitelně ke každému lidskému společenství patří, a která nesou obraz jeho kulturní úrovně.

Na výsledcích roku 2002 se podílelo přepočteno 22,0 pracovníků. K minimalizaci mzdových nákladů HmO využívaly možnost zaměstnávat muže absolvujících civilní službu jako náhradu za službu vojenskou.

Olomoucké hřbitovy patří mezi místa, na kterých odsouzení vykonávají tresty obecně prospěšných prací. Věřím, že po doladění problémů spojených s vykonáváním trestu za přispění všech spoluorganizátorů (soudy, obce, HmO), dospějeme k požadované efektivitě díla odsouzených. Zatímni zkušenosti s výkony odsouzených spolu s minimálními možnostmi na ně působit mě o výhodnosti jejich nasazení nepřesvědčily, přestože nepochybuji o celospolečenské výhodnosti trestu obecně prospěšných prací.

Vědomi si úzké spojitosti mezi aktuálností evidence nájemců pietních míst a možností zkulturnit místa posledního odpočinku našich předků, také v roce 2002 pracovníci HmO usilovali o nápravu dlouhodobě zanedbávané evidence. Důraz byl kladen zejména na řešení pietních míst s neproplaceným pronájemem a vyhledávání jejich nájemců nebo jejich blízkých

osob prostřednictvím dědických oddělení okresních soudů. Zákon na ochranu osobních údajů platný od 01.07.2000 ale znamená, že správce již není schopen z evidencí obyvatelstva získávat aktuální adresu přestěhovaného uživatele a pokusit se v jeho zájmu zapomnětlivost krátkou cestou napravit. Tato omezení se samozřejmě odráží ve snížené schopnosti správce vybírat uživatelské poplatky a v konečném důsledku se uživatelům jejich opomenutí značně prodraží. HmO nahradily efektivní ale časově velice náročné dohledávání ještě náročnějším vylepováním výzev na hřbová zařízení. Ukazuje se však, že díky různým vtípkům (snímání výzev, přelepování na jiné hroby) jde o postup s nízkou účinností. Vylepování výzev se provádí především za účelem zlepšení vzhledu hřbitovů vyjasněním uživatelských vztahů k jednotlivým pietním místům. HmO se tímto způsobem snaží přetvořit evidenci našich předků v aktuální evidenci žijících nájemců a umožnit tak jednak rozpouštění rostoucích nákladů na co největší počet pietních míst a také prakticky vyloučit možnost zrušení pietního místa bez vědomí nájemce nebo jeho blízkých. K 31. 12. 2002 bylo z 18 324 obsazených míst 4 130 s neproplacenými poplatky. Nárůst míst s neproplacenými poplatky (necelý jeden tisíc) oproti 31.12.2001 je daní za nesoulad mezi ustanoveními zákona o pohřebnictví a zákona o obcích, který byl odstraněn až novelou zákona o obcích účinnou od 01.01.2003. Aby se HmO vyhnuly opakované korespondenci s nájemci míst a tím i neefektivnímu vynaložení nákladů na poštovní služby, záměrně časově pozdržely oslovení nájemců míst s neproplacenými poplatky. Jsem přesvědčen, že standardních hodnot v počtu neproplacených míst bude dosaženo již ke konci 1.pololetí 2003.

Zpřístupněním evidence obyvatelstva Magistrátu města Olomouce v listopadu 1998 získaly HmO mocný nástroj k výraznému zkrácení doby mezi oslovením uživatele a platbou uživatelských poplatků. Přijetí zákona na ochranu osobních údajů s účinností od 01. 07. 2000 však získávání osobních údajů povinných osob znemožnilo. Do účinnosti zákona se však HmO podařilo zaktualizovat osobní údaje všech uživatelů pietních míst bydlících v Olomouci podle údajů evidence obyvatelstva k listopadu 1999. Úřad na ochranu osobních údajů však ve svém stanovisku jednoznačně upřednostňuje ochranu osobních údajů a to i za cenu podstatného zvýšení nákladů pro nájemce, který opomene nahlásit správci změnu bydliště. Jediným způsobem jak získat informace o nájemci je podat soudu šesti sty korunami zpoplatněný návrh na vydání platebního rozkazu, který v konečném účtování přijde k tíži nájemce. Pro zapomnětlivého nájemce je postup velmi drahý a pro náš malý tým je časově velmi zatěžující a finančně nákladný. Takto nadbytečně spotřebovaný čas bychom raději využili pro práci na projektech přinášejících zlepšený vzhled hřbitovů. Uvítal bych, kdyby se rychleji rozrůstaly řady uživatelů, kteří přicházejí před koncem uživatelského práva toto prodloužit nebo předali jiné pokyny k budoucnosti pietního místa. V roce 2002 jsme přijali 2 311 plateb a prodloužili 1 857 smluv o užívání místa.

Odvoz odpadů ukládaných do kontejnerů je smluvně zajištěn u Technických služeb a.s. Problémem je zneužívání kontejnerů občany pro ukládání nejrůznějšího odpadu, zejména na hřbitovech ve Slavoníně, Nových Sadech, Holici, Hodolanech, Svatém Kopečku .

Dlouhodobě budovaná kvalitní technická základna umožnila pracovníkům hřbitovní údržby systematictější celoroční údržbu hřbitovních ploch.

Účetnictví HmO prošlo auditem s výrokem auditora „bez výhrad“. Náklady na audit činily 25 tis.Kč.

Děkuji uživatelům i návštěvníkům, kteří naši snahu a změny zaregistrovali. Vaše slova nás těší a věřím, že i při ohlédnutí za letošním rokem zaznamenáte další zlepšení.

Zákon 256/2001 Sb., o pohřebnictví

Po dlouhých letech platnosti problematiku pohřebnictví spíše neřešící vyhlášky 19/1988 Sb. je

od 01.01.2002 účinný zákon 256/2001 Sb. o pohřbivnictví. Některá jeho ustanovení počítají s přechodnými obdobími v délce až dva roky. Co lze od zákona očekávat? Především se mění dosavadní užívání místa na písemně uzavřenou nájemní smlouvu mezi nájemcem a provozovatelem pohřebiště s oboustranně jasnými vymahatelnými právy a povinnostmi. Výraznou změnou je zákonná povinnost nájemce oznámit správci pohřebiště každé uložení zpopelněných ostatků v urnách, povinnost přiměřené údržby místa. Zákon také pamatuje na zvýšenou ochranu uložených uren a hrobového zařízení. Zákon stanovuje jasný postup pro ukončení nájmu hrobového místa a umožní, aby mnohdy zpustlá a negativně vzhled hřbitovů ovlivňující místa, byla postupně likvidována a převáděna na zatravněné plochy. S ohledem na kolize mezi ustanoveními zákona o pohřbivnictví a zákona o obcích lze až v roce 2003 očekávat přijetí řádů veřejných pohřebišť a uzavírání písemných nájemních smluv. I když zákon o pohřbivnictví nestanovuje sankce při neuzavření nájemních smluv do 31.12.2003, HmO vyvinou i přes značný časový posun maximální úsilí, aby smlouvy byly k tomuto datu doručeny na HmO známé adresy všech nájemců.

Náklady na hydrogeologický průzkum vynucený zákonem 256/2001 Sb. činily 40 tis.Kč a byly nezbytným předpokladem pro získání souhlasu hygienika a následně Krajského úřadu Olomouckého kraje s pokračováním pohřbívání do země.

HmO dle §29(4)a) zákona o pohřbivnictví zveřejnily 30.06.2002 výzvu 2846 nájemcům hrobových míst, u nichž není HmO známá současná adresa nebo adresa jejich právních nástupců, k uzavření nájemní smlouvy s tím, že pokud nájemní smlouva nebude uzavřena do 01.07.2004 dosavadní užívací právo k místu zaniká.

Neředín

V roce 2002 HmO provedly svépomocí zaměstnanců opravu šaten a sociálního zařízení pracovníků s náklady 120 tis.Kč. Nákladem 60 tis.Kč se opravil archiv a oprava kanceláří spotřebovala 30 tis.Kč.

Stav oplocení hřbitova v Neředíně je častým důvodem Vaší oprávněné nespokojenosti. V roce 2002 byl se souhlasem RmO ukončen soudní spor s dodavatelem oplocení severovýchodní části hřbitova jako nutná podmínka pro možnost zahájení úprav poměrně rozsáhlé plochy hřbitova. Zaplacení výloh advokáta bylo spojeno s nákladem 58 tis.Kč.

Lze očekávat postupné začlenění této významné plochy zejména s ohledem na finanční možnosti HmO.

Počátkem roku 2002 došlo k sesunutí části jižního zděného oplocení podél třídy Míru. Vzhledem k plánované rekonstrukci třídy Míru bylo na místě založeno pouze jednoduché drátěné provizorní oplocení, které bude v nejbližších letech nahrazeno definitivním řešením. Náklady na posudek stávajícího oplocení spolu s provizorním oplocením činily 60 tis.Kč.

HmO disponují technickým řešením pro zchátralou a pro ukládání zpopelněných ostatků nedůstojnou dožitou kolumbární stěnu tvořící západní hranici hřbitova. Řešení počítá s využitím současných standardních nápisových desek. Realizace je nad finanční možnosti HmO a do investičních akcí města Olomouce pro rok 2002 nebyla vybrána.

Průběžně po souhlasu MmO odboru životního prostředí odstraňujeme dřeviny ohrožující bezpečnost návštěvníků a majetek uživatelů pietních míst. Konstatuji však, že kompetentní pracovníci odboru životního prostředí některé žádosti o skácení dřevin viditelně poškozujících hrobová zařízení posuzují v neprospěch platících nájemců a upřednostňují celkový vzhled lokality po případném odstranění dřevin. V závislosti na problematice vybraná výsadbová místa neresppektující v čase se rozšiřující nároky na životní prostor dřevin se zamítavá rozhodnutí jeví jako velmi nešťastná a jsou zdrojem zbytečných rozporů mezi nájemci a majitelem pozemku. HmO v roce 2002 zadaly u uznávané odbornice projekt obnovy a nové výsadby dřevin podél páteřních komunikací neředínského hřbitova včetně

řešení vnějšího zeleného pláště lokality. Postupná realizace projektu vytvoří předpoklady pro odstraňování přestárlé zeleně rostoucí na nevhodných místech v těsné blízkosti hřbových zařízení.

Systematická činnost a mravenčí úsilí při vyjasnění vlastnických vztahů k hřbovým zařízením umožnila HmO uskutečnit vzorové úpravy nejvíce zanedbaných hřbových skupin XIV, XV, XVI neředínského hřbitova. Hřbová zařízení nemající nájemce, ale spoluvytvářející vzhled a atmosféru hřbitova byla sepsána a zdokumentována, jednoduše ošetřena, ostatní zařízení byla po zdokumentování stavu demontována a připravena k převedení na zatravněné plochy. Jen náklady na odvoz demontovaných částí se pohybovaly kolem 70 tis.Kč. Vznikly grafické plány údržby těchto hřbitovních skupin, které se pro údržbu značně nesourodého hřbového pole jeví jako nejlépe vhodné řešení.

Ke zlepšení vzhledu hřbitova přispěly v letošním roce uskutečněné úpravy prostoru německých vojenských hrobů financované německou stranou.

Je provedena inventarizace části inženýrských sítí s důrazem na zmapování, vyhodnocení stavu a rozhodnutí o dalším postupu u století staré hřbitovní kanalizace. Výsledky ukazují, že je nutné hřbitovní kanalizaci vyměnit. Provozuschopná podpovrchová zařízení s perspektivní životností jsou nezbytným předpokladem pro možnost úprav povrchových cest.

Nová Ulice

Běžná celoroční údržba. Byla rekonstruována sesutím hrozící část původního zděného oplocení přiléhajícího k obytné budově správce s náklady 20 tis.Kč.

Nedvězí

Běžná celoroční údržba. Odbornou kamenickou firmou byl opraven hlavní barokní kříž hřbitova s ukřížovaným Kristem s náklady 70 tis.Kč. Na žádost komise místní části byla uvnitř hřbitova zřízena ohraničená skládka pro hřbitovní odpad včetně zpevněné přístupové pěšiny.

Slavonín

Běžná celoroční údržba. Oprava vstupního prostoru slavonínského hřbitova s náklady 180 tis.Kč.

Nové Sady

Běžná celoroční údržba. HmO považují za nezbytné opravit oplocení hřbitova ve směru k odkalovacím nádržím ČOV.

Holice

Běžná celoroční údržba. Práce na rozšíření stávajícího hřbitova o urnový háj se souběžným cílem likvidovat zneužívanou skládku hřbitovního odpadu nepokračovaly pro nedostatek finančních prostředků. KMC Holice nadále požaduje vydláždění páteřních komunikací.

Hodolany

Běžná celoroční údržba. HmO považují za nezbytné obnovit rozpadlé části oplocení.

Chválkovice

Běžná celoroční údržba. HmO chtějí volně ukládaný hřbitovní a bohužel i nehřbitovní odpad za hřbitovní zdí nahradit zpevněnou plochou pod kontejner na odpad, nabídnout městu Olomouci převzetí správy nad pozemky vlevo a za hřbitovní zdí při pohledu na vstupní bránu a založit zde stromořadí. Záměrem HmO je i oprava oplocení.

Svatý Kopeček

Běžná celoroční údržba. Náhradou za odstraněné dožitě zdraví a majetek ohrožující topoly bylo dle projektu obnovy zeleně provedeno založení aleje v Holubově ulici, vysazena alej uvnitř „starého“ hřbitova a vysazeny další vhodné dřeviny v prostoru kolem rybníčku s náklady 300 tis.Kč.

Černovír – občanský

Běžná celoroční údržba.

Černovír – vojenský

V důsledku nezískání dotace z fondu péče o válečné hroby při Ministerstvu obrany ČR se nepodařila realizace ani jednoho stavebního objektu dle projektu z roku 2000. Velmi hodnotná i když veřejnosti méně známá olomoucká lokalita tak byla pouze běžně udržována.

Chomoutov

Běžná celoroční údržba.

Výzva

Vážení spoluobčané, vyzývám Vás k účinné spolupráci při ochraně hrobového příslušenství, vybavení hřbitovů a vysazované zeleně. Je smutné, že i místa posledního odpočinku jsou dnes v zájmu nenechavých spoluobčanů. Buďme vnímaví na dění kolem nás a každý podnikněme našim schopnostem a okamžitým možnostem odpovídající kroky. Hřbitovy ani při nejlepší snaze neuhlídají jen příslušníci městské policie.

Poděkování

HmO děkují za spolupráci, pozornost a podporu primátorovi města Olomouce a jeho náměstkům, členům RmO, odboru koncepce a rozvoje, ekonomickému, investičnímu odboru, jakož i odboru životního prostředí. Děkujeme příslušníkům Městské policie Olomouc za snahu minimalizovat drobné krádeže a zvýšit pocit bezpečnosti návštěvníků hřbitova. Poděkování HmO patří také panu Brücknerovi, majiteli kamenosochařství, za bezplatné zapůjčení techniky pro demontáže hrobových zařízení skupin XIV, XV, XVI neředitelského hřbitova.